

BRALNE NAVADE UČENCEV OŠ MLADIKA

Slovenščina

Raziskovalna naloga

Avtorice:

Sara Emeršič, 9. a

Manja Toplak, 9. a

Mentorica:

Karmen Ivančič

Ptuj, 2013

o s n o v n a š o l a

MLADIKA

BRALNE NAVADE UČENCEV OŠ MLADIKA

Slovenščina

Raziskovalna naloga

Avtorice:

Sara Emeršič, 9. a

Manja Toplak, 9. a

Mentorica:

Karmen Ivančič

Ptuj, 2013

Zahvala

Iskreno se zahvaljujema vsem, ki so naju spodbujali in nama svetovali pri nastajanju te raziskovalne naloge.

Za pomoč pri izvedbi raziskovalne naloge se zahvaljujema mentorici Karmen Ivančič. Zahvaljujema se vsem učiteljicam šole, s katerimi sva opravili razgovore o bralnih navadah naših učencev in učencem, ki sva jih intervjuvali in anketirali. Prav tako se zahvaljujema računalnikarjema Danijelu Novaku, ki nam je pomagal pri računalniškem oblikovanju anket in računalnikarju Ludviku Medicu.

Posebej se zahvaljujemo mag. Mileni Kerndl, svetovalki Zavoda Republike Slovenije za šolstvo OE Maribor, ki nam je svetovala pri oblikovanju vprašalnikov.

Kazalo

1	UVOD	7
2	TEORETIČNI DEL.....	8
2.1	NAČINI POUČEVANJA BRANJA	9
2.2	POUČEVANJE BRANJA IN PREMAGOVANJE BRALNIH TEŽAV	9
2.3	BRANJE V DOMAČEM OKOLJU	9
2.4	TEKOČE BRANJE	10
2.5	RAZVIJANJE BRALNEGA RAZUMEVANJA	10
2.6	BESEDIŠČE	10
2.7	STRATEGIJE ZA BRALNO RAZUMEVANJE	10
2.8	POUK BRANJA.....	11
2.8.1	<i>Strategija VŽN- Kaj vemo? Kaj želimo izvedeti? Kaj smo se naučili? .....</i>	<i>13</i>
2.8.2	<i>Splošna študijska strategija .....</i>	<i>13</i>
2.8.3	<i>Strategija PV3P.....</i>	<i>13</i>
2.8.4	<i>Paukova strategija.....</i>	<i>14</i>
2.8.5	<i>Metoda recipročnega poučevanja .....</i>	<i>14</i>
3	RAZISKOVALNI DEL	15
3.1	INTERVJUJI PRVEGA VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNEGA OBDOBJA.....	18
3.2	ANALIZA DRUGEGA VZGOJNO IZOBRAŽEVALNEGA OBDOBJA.....	20
3.3	ANALIZA TRETJEGA VZGOJNO IZOBRAŽEVALNEGA OBDOBJA	25
4	RAZPRAVA.....	30
5	ZAKLJUČEK.....	32
6	VIRI IN LITERATURA.....	34
7	PRILOGE	34

Povzetek

Za raziskovalno nalogo na temo bralnih navad sva se odločili, ker radi bereva in veliko časa preživiva s knjigo v roki.

Raziskati sva želeli sledeče: kako, kdaj, koliko in zakaj berejo učenci naše šole. Postavili sva hipoteze, ki se nanašajo na bralne navade vseh učencev na šoli.

Predvidevali sva, da so bralne navade mlajših otrok odvisne od spodbude socialnega okolja (starši, sorodniki, šola, vrtec). Ravno zaradi pomanjkanja te spodbude otroci tretjega vzgojno-izobraževalnega obdobja ne berejo radi in berejo le obvezne knjige domačega branja.

Domnevali sva tudi, da otroci prvega-vzgojno-izobraževalnega obdobja najraje berejo slikanice, ne poznajo e-knjig in se spominjajo knjig, ki so jim jih brale vzgojiteljice v vrtcu.

Za otroke drugega vzgojno-izobraževalnega obdobja sva menili, da najraje berejo znanstveno-fantastične knjige in da jih večina rada bere. Učenci, ki radi berejo, imajo boljši učni uspeh, pomembno je, da učenci razmišljajo kritično in se želijo naučiti tehnik branja.

Da bi lahko ugotovili, ali so te hipoteze pravilne, sva morali anketirati vse učence iz vsakega vzgojno-izobraževalnega obdobja. Iz anket sva dobili precej novih informacij. Nekatere sva potrdili, ostale pa zavrgli. Poleg anket sva se o bralnih navadah pogovorili tudi z učiteljicami slovenščine na naši šoli.

Ključne besede: bralne navade, branje, učenci, učitelji, strategije

Abstract

We decided for the investigation of students' reading habits, because we like to read and spend a lot of time in front of books. We were interested in how, when and why other students of our school read. We set a few hypotheses about reading habits of students at our school. We assumed that reading habits of younger students depend more on motivation, which is given to them by their social environment (parents, relatives, school, kindergarten). Because of the lack of this kind of motivation, children of the third educational period don't like to read and read only required books for home reading. We also presumed that pupils of the first educational period prefer to read scrapbooks, are not familiar with e-books and that they remember the books, which teachers had read to them in kindergartens. We also assumed that students of the second educational period prefer to read science-fiction and that majority likes to read. We also set the hypothesis, that girls read more than boys. We also believe that children, who read have a better academic achievement and richer vocabulary and that those pupils develop critical thinking. We also suspect that they would like to learn reading techniques. To prove that these hypotheses are correct, we had to interview all students of every educational period. We obtained a lot of new information. Some of them were confirmed, the rest of them were discarded. We also interviewed the Slovene teacher of our school.

KEY WORDS: School, students, reading, reading habits, reading techniques

1 UVOD

Učenki 9. razreda sva se odločili, da raziščeva bralne navade učencev na naši šoli. Za to sva se odločile, ker do sedaj na šoli še nihče ni opravljal podobne raziskave.

Tudi same sva premišljevali o vzrokih, zakaj bere vedno manj učence. Meniva, da pri učencih iz leta v leto pada količina branja zaradi sodobnih medijev in drugih tehničnih naprav, ki so močno vizualno podprte. Učenci berejo manj, ker že v zgodnjem otroštvu začnejo uporabljati splet, na katerem gledajo risanke, igrajo igrice. Na spletu spoznavajo nove prijatelje in so člani različnih socialnih omrežij, kjer je branje v podrejenem položaju, ker uporabljajo kratice, slengovske in narečne besede ...

Nato sva postavili hipoteze, ki so se nama zdele pomembne, in sicer:

1. Bralne navade so odvisne od socialnega okolja in šole.
2. Učenci z vsakim vzgojno izobraževanim obdobjem berejo manj.
3. Učitelji so tisti, ki spodbujajo učence k branju.
4. Učenci berejo zvečer.
5. Bralne navade vplivajo na uspeh učencev.
6. Z branjem socialnih omrežij (facebook, twittov, blogov, SMS-jev) si učenci urijo spomin in besedni zaklad.
7. Učenci berejo srednje tekoče.
8. Učenci se bi želeli naučiti metode hitrega branja.

2 TEORETIČNI DEL

Ob branju različne literature sva se srečali z različnimi pojmi, kot so branje in navade. Ti dve besedi sta v Slovarju slovenskega knjižnega jezika razložene z besedami:

bránje -a s (ā) 1. glagolnik od brati: a) učiti se branja in pisanja; logično branje / ocene iz branja b) knjiga je vredna branja; že pri prvem branju je pesem razumel c) branje zemljevida č) šel je k sosedovim v branje 2. raba peša kar je namenjeno za branje; čtivo: zabavno branje¹

naváda -e ž (â) 1. nav. mn. kar dobi zaradi ponavljanja ustaljeno obliko a) pri človeku: spoznal sem njegove navade; težko je spremeniti vsakdanje navade / opustiti, pridobiti si določene navade odvaditi, navaditi se česa; ekspr. znebiti se slabih navad / privzgojiti otroku delovne navade b) nav. ekspr. pri živali: proučevati navade divjadi, medvedov c) ekspr. na posameznih področjih človekove dejavnosti: upoštevati plačilne navade; poznati navade tržišča / prometne navade / posnemati tuje slikarske navade // navadno s prilastkom vedenje, obnašanje: čudaške, uglajene navade / človek mestnih navad / po svojih navadah se zelo razlikujeta 2. navadno v povedni rabi izraža, da postane kaj zaradi ponavljanja človekova značilnost: kajenje je njegova navada; hoja v hribe mu je (postala) navada / imel je navado, da je vsakega pozdravljal / govoril je mirno, kakor je njegova navada // izraža stanje, za katero je značilna taka dejavnost: na kmetih je navada, da se ljudje pozdravljajo / pitje kave mu je prešlo v navado / v navadi je, da se tako dela / proti svoji navadi me je danes poklical 3. v prislovni rabi, v zvezi iz navade izraža nagib, vzrok dejanja: kaditi, piti iz navade; iz navade ugovarja / delinkvent, hudodelec iz navade 4. nav. mn., navadno s prilastkom kar se v ustaljeni obliki ponavlja (iz roda v rod) ob določeni človekovi dejavnosti, dogajanju: zapisati pustne navade; mnoge stare navade izginjajo; navade ob poroki, žetvi / zbirati ljudske navade; prim. ponavadi

• **naváda**-e ž (â) 1. nav. mn. kar dobi zaradi ponavljanja ustaljeno obliko a) pri človeku: spoznal sem njegove navade; težko je spremeniti vsakdanje navade / opustiti, pridobiti si določene navade odvaditi, navaditi se česa; ekspr. znebiti se slabih navad / privzgojiti otroku delovne navade b) nav. ekspr. pri živali: proučevati navade divjadi, medvedov c) ekspr. na posameznih področjih človekove dejavnosti: upoštevati plačilne navade; poznati navade tržišča / prometne navade / posnemati tuje slikarske navade // navadno s prilastkom vedenje, obnašanje: čudaške, uglajene navade / človek mestnih navad / po svojih navadah se zelo razlikujeta 2. navadno v povedni rabi izraža, da postane kaj zaradi ponavljanja človekova značilnost: kajenje je njegova navada; hoja v hribe mu je (postala) navada / imel je navado, da je vsakega pozdravljal / govoril je mirno, kakor je njegova navada // izraža stanje, za katero je značilna taka dejavnost: na kmetih je navada, da se ljudje pozdravljajo / pitje kave mu je prešlo v navado / v navadi je, da se tako dela / proti svoji navadi me je danes poklical 3. v prislovni rabi, v zvezi iz navade izraža nagib, vzrok dejanja: kaditi, piti iz navade; iz navade ugovarja / delinkvent, hudodelec iz navade 4. nav. mn., navadno s prilastkom kar se v ustaljeni obliki ponavlja (iz roda v rod) ob določeni človekovi dejavnosti, dogajanju: zapisati pustne navade; mnoge stare navade izginjajo; navade ob poroki, žetvi / zbirati ljudske navade; prim. ponavadi²

---

¹ Slovar slovenskega knjižnega jezika.

http://bos.zrc-sazu.si/cgi/a03.exe?name=sskj_testa&expression=branje&hs=1 (14. 2. 2013).

² http://bos.zrc-sazu.si/cgi/a03.exe?name=sskj_testa&expression=navada&hs=1 (14. 2. 2013).

2.1 Načini poučevanja branja

Temeljna pravica ljudi, ki je zapisana z Deklaracijo o človekovih pravicah³ je, da imajo ljudje možnost, da se naučijo branja in pisanja. Pridobivanje bralnih zmožnosti je ena izmed glavnih nalog sedanjega izobraževalnega sistema. Učenje branja je zelo zahteven in dolgoročen proces, ki poteka od zgodnjega otroštva, pa vse do konca življenja in ga lahko uvrščamo k vseživljenjskemu učenju.

2.2 Poučevanje branja in premagovanje bralnih težav

Danes se v šoli srečujemo s poučevanje branja v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju, kjer učenci prepoznajo črke, obliko, glasove ... Pri nas učiteljice učenčeve sposobnosti ocenjujejo z opisno oceno, kar pa bo spremenjeno v prihodnjem šolskem letu, ko bodo učenci v tretjem razredu pridobili ocene.

Učenci OŠ Mladika, ki imajo primanjkljaje na bralnem področju, imajo omogočeno dodatno strokovno pomoč, ki jo izvajajo strokovnjaki na področju govora: logopedi, defektologi, surdopedagogi ...

Učiteljice ob učenju branja uporabljajo različne didaktične pristope, ki pomagajo učencem, da prepoznajo črke in z njimi besede, besedne zveze in besedila.

Skrbijo tudi za motivacijo, tako da izvajajo različne projekte: Torbica za branje, Bralno značko, Eko bralno značko, bralne urice, čajanke, literarni večer ...

Učiteljice so nama povedale, da se pri učencih, ki niso usvojili tekočega branja in razumevanja, stopnjujejo težave pri učenju in nadaljnem izobraževanju. Iz teh ugotovitev lahko sklepamo, da so učenci, ki berejo tekoče in z zanimanjem, uspešnejši v srednjem in visokošolskem izobraževanju.

2.3 Branje v domačem okolju

Učenci, ki so se že v rani mladosti srečali z branjem v domačem okolju, si to navado prisvojijo in je v začetnem obdobju ta navada del njihovega življenja.

Strokovnjaki govorijo o fonološkem/glasovnem zavedanju, s katerimi glasovi govorimo določene besede.

Prav tako je pomembna fonetika, predvsem v tem, da učenci razločijo med glasom in črko, kar je v slovenščini lahko pogosto tudi težavno, saj imamo na šoli učence, ki prihajajo iz drugih jezikovnih področij (tujine).

3

1. *Vsakdo ima pravico do izobraževanja. Izobraževanje mora biti brezplačno vsaj na začetni stopnji. Šolanje na začetni stopnji mora biti obvezno. Tehnično in poklicno šolanje mora biti splošno dostopno. Višje šolanje mora biti na osnovi doseženih uspehov vsem enako dostopno.*
2. *Izobraževanje mora biti usmerjeno k polnemu razvoju človekove osebnosti in utrjevanju spoštovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Pospeševati mora razumevanje, strpnost in prijateljstvo med vsemi narodi in med rasami in verskimi skupinami ter pospeševati dejavnost Združenih narodov in ohranitev miru.*
3. *Starši imajo prednostno pravico pri izbiri vrste izobraževanja svojih otrok.*
<http://www.varuh-rs.si/index.php?id=102> (13. 2. 2013).

Ob tem ne smemo zanemariti, kako vplivajo pravila pisave na učenje branja. To pomeni, da imamo v slovenščini pravopisna pravila, ki jih moramo učenci usvojiti v času našega izobraževanja. A tukaj se pojavi še druga težava, ki se pogosto pokaže v tem, da težje/težko beremo svoje zapise, ker naša pisava postaja vedno slabše berljiva, predvsem ko pišemo po razlagi, tudi v primeru, da nam učitelji besedilo narekujejo ali pa se ne potrudimo dovolj.

Zanimivo je, da je naša država v dveh evropskih raziskavah v okviru OECD-eja, kjer preverjajo bralno pismenost in s tem povezane dosežke, in sicer PISA in PIRLS.

2.4 Tekoče branje

Ob branju sva se srečali s pojmom »razvijanje tekočega branja«, kjer sva v literaturi lahko prebrali, da je to zelo pomemben element pri razvijanju temeljnih bralnih zmožnosti, sicer imajo bralci težave pri razumevanju branega besedila. V anketi sva od učencev želeli izvedeti, kako kritično ocenjujejo spretnosti svojega branja.

2.5 Razvijanje bralnega razumevanja

V našem šolskem sistemu se moramo učenci naučiti brati in pisati v prvih treh letih. To je čas, ko bi naj vsi usvojili bralne zmožnosti prepoznavanja besed, izboljšati bi morali tekoče branje in s tem povezane hitrosti branja, tako da besedilo lahko beremo povezano. V kolikor tega ne usvojimo, imamo/jo težave pri razumevanju branega besedila in uporabo branja kot najpomembnejšega sestavnega dela učenja za šolo in življenje.

2.6 Besedišče

Učenci moramo ob branju širiti svoje besedišče, ker je to pomemben dejavnik pri učenju branja. Ugotavljamo, da so učenci, ki imajo bogat besedni zaklad, uspešnejši pri svojem delu. Bogastvo svojih besed uporabljajo pri svojem govor in pisanju.

2.7 Strategije za bralno razumevanje

Pri pouku imajo učenci vedno več snovi in tem so prisiljeni, da berejo vedno več in tudi besedila postajajo zahtevnejša.

Srečujejo se z umetnostnimi in neumetnostnimi besedili, ki sodijo na posamezna predmetna področja. Besedila so daljša, imajo veliko tujk in besed, ki jih sicer ne uporabljajo v vsakdanjem življenju.

Učenci, ki imajo slabše razvite bralne zmožnosti, naletijo na težave in pogosto ne nadaljujejo z branjem besedila, ali pa berejo besedilo, ki ga ne razumejo. Ti učenci se pogosto ne vključujejo v širšo »bralno skupnost«.

Ob tem so pomembne bralne strategije, med katere sodijo:

- bralci se učijo opazovati, kako dobro razumejo prebrana besedila,
- sodelovalno učenje,
- uporaba grafičnih in pomenskih shem,
- učenci odgovarjajo na vprašanja,

- učenci postavljajo vprašanja,
- učenci se naučijo uporabljati zgradbo zgodbe, učenje s pomočjo asociacij,
- učenci se naučijo delati povzetke.⁴

Pri pouku te metode učitelji prepletajo.

Za branje pa so prav tako pomembni dejavniki, da se učenci aktivno vključujejo v učni proces in tako odločajo o lastnem procesu učenja. V razredu je pomembno tudi to, da si učenci sami izbirajo besedila, ki jih želijo prebirati. Prav tako je pomembno, da učenci prebrano povezujejo z drugimi znanji, veščinami in spretnostmi, ki se jih učijo (vseživljenjsko učenje). Pomembno pa je tudi, da se pouk in besedila prilagodijo sposobnostim posameznih učencev, ki imajo primanjkljaje na določenih področjih npr.: v branju, razumevanju, govorjenju, pisanju ...

V Slovenije uvajajo tudi formativno spremljanje pri pouku na področju branja, ki je kazalnik, kako učenci dosegajo boljše bralne dosežke. Predvsem pa to velja za šole, kjer je vpisanih večje število socialno in ekonomsko šibkejših učencev.

»Black in sod (2002) so identificirali 5 ključnih dejavnikov za izboljšanje učenja s formativnim preverjanjem, ti so:

- Poskrbeti za učinkovite povratne informacije za učence,
- Dejavno vključiti učence v njihovo lastno učenje,
- Prilagoditi poučevanje glede na rezultate preverjanja,
- Prepoznati močan vpliv preverjanja znanja na motivacijo in samospoštovanje učencev, saj je oboje odločilno za učence, in
- Upoštevanje potreb učencev, da so se zmožni samoocenjevanja in da razumejo, kako napredujejo.«⁵

2.8 Pouk branja

Namenjen je temu, da učenci na začetku spoznavajo glasove in znake. Nato sledi osnovni pouk branja, ki je usmerjen v prepoznavanje besed in tekoče branje. Po teh fazah pa sledi poučevanje strategij bralnega razumevanja. Med te skupine pa strokovnjaki uvrščajo:

- oblikovanje sklepov in interpretacij med branjem besedil in grafičnih podatkov,
- povzemanje besedila in prepoznavanje najpomembnejših podatkov,
- povezovanje med različnimi deli besedila,
- uporabo prejšnjega znanja in izkušenj,
- preverjanje, spremljanje in nadzorovanje lastnega razumevanja,
- oblikovanje vidnih predstavitev (grafična predstavitev pisne vsebine ...).⁶

---

⁴ Poučevanje branja v Evropi, 2001, str. 37.

⁵ Poučevanje branja v Evropi, str. 41.

⁶ Poučevanje branja v Evropi, str. 59.

Ob branju literature sva prebrali poglavja iz Ščukinega dela: Šolar na poti do sebe, kjer avtor piše, kako je potrebna notranja motivacija, ne le zunanja, ki v tem trenutku predstavlja naše ožje družinsko okolje in šolo. Pomembno dejstvo je tudi, da je frustracija tisto, zaradi česar mi določene naloge opravimo boljše ali slabše. Zagotovo so s tem povezane tudi bralne navade učencev, ki vsakodnevno spremljajo množico multimedijskih informacij. Ob vsem naštetem so izrednega pomena tudi osebne značilnosti in čustvena stanja posameznika, kako se odziva na določene dražljaje... (Ščuka, 2007).

Ko beremo, je pomemben dejavnik tudi naše pomnjenje, ki pa pogosto predstavlja določene težave.

Ob pogovoru z učitelji sva ugotovili, da učitelji pogosto omenjajo težave z dolgotrajnim pomnjenjem, ker imajo učenci bolj razvite sposobnosti kratkotrajnega pomnjenja, kar je izrednega pomena za bralne in hkrati delovne navade.

Učiteljice so med pogovorom povedale, da je z učenci težko obdelati daljša besedila, ker so razkoraki v branju in razumevanju zelo veliki. Pogosto so omenjale tudi vpliv domačega okolja, kar nam prikazujejo tudi rezultati naših vprašalnikov.

Prav tako so povedale, da ima veliko učencev težave pri postavljanju vprašanj o prebranem besedilu. Tudi razlaga besedila je pogosto zahtevna, ker učenci ne razumejo besedišča in »branja med vrsticami«, kar se odraža v siromašnosti besednega zaklada.

Vilijem Ščuka piše tudi o učinkovitem sodelovanju, o ustvarjalnem sporazumevanju in predvsem o skupnih vrednotah, za katere se skupaj dogovorijo učitelji in učenci (Ščuka, 2007). Ob tem se srečujemo z idejami o dogovorih in s tem odgovornostjo učencev do lastnega dela, med katere sodi obvladovanje najpomembnejše spretnosti (branje), ki postaja temelj delovanja šole v dobro učencev.

Na naši šoli imajo učenci različne možnosti, da lahko predstavijo, kaj so prebrali, in sicer v obliki Bralne značke, projekta Rastem s knjigo, obisk Knjižnice Ivana Potrča na Ptuju, sodelovanje na zunanjih literarnih natečajih, Eko bralne značke, razrednih projektov posameznih učiteljev, čajankami v knjižnici, s skupnim literarnim večerom, ki ga bomo v tem letu izpeljali v obliki mini literarnega maratonskega branja in večer branja pravljic za male in velike tudi v tujih jezikih, in sicer nemščini in angleščini.

Slika 1: Intervjuvanje učencev 3. a razreda. (Vir: Plajnšek S., 2013)

Ugotovili sva, da beremo manj kot smo brali v prvih razredih osnovne šole. Ker sva se tega zavedali, naju je zanimalo, kakšne so navade ostalih učencev naše šole. Zato sva za raziskavo izbrali vse razrede osnovne šole.

Ob branju strokovne literature sva naleteli tudi na delo Sonje Pečjak in Ane Gradišar: Bralne učne strategije, ki v svojem delu predstavljata:

Branje je v šoli najučinkovitejše sredstvo za učenje.

Poznamo kar nekaj bralnih strategij:

1. Strategija VŽN
2. Splošna študijska strategija
3. Metoda OV3P
4. Paukova strategija
5. Metoda recipročnega poučevanja

2.8.1 Strategija VŽN- Kaj vemo? Kaj želimo izvedeti? Kaj smo se naučili?

Strategija poudarja posebno pozornost na predznanju, skupinskem učenju in sodelovanju vseh učencev pri pisanju. Značilnosti in prednosti strategije : Strategija je uporabna za delo z celim razredom, oziroma večjo skupino, povezuje se z učbeniki in ostalimi delovnimi gradivi za učence, omogoča aktivnost vseh učencev, ter učencem ponuja aktivno branje. Prav tako učencem pomaga določiti namen branja in jim pomaga razširiti znanje.

Poznamo tudi strategijo VŽN plus, ki zraven temeljnih stopenj vsebuje še dodatke. Največji poudarek je na prebranih dejavnostih.

2.8.2 Splošna študijska strategija

Je splošno uporabna in učenca vodi skozi celoten učni proces. Namen te strategije je, da učenci uredijo informacije iz besedila s ciljem, da bodo prebrano razumeli in si ga zapomnili. Strategiji sledimo z petimi koraki. Najprej besedilo hitro preletimo, nato pa besedilo prvič preberemo. Za tem določimo bistvo in poiščemo pomen neznanim besedam. Po analizi vsebine besedila, ponovno preberemo besedilo. Pri tem moramo biti pozorni na pomembne podrobnosti, te pa lahko izpišemo iz besedila oz. jih le podčrtamo v besedilu. Za preverjanje razumevanja prebranega besedila, učitelj postavlja vprašanja, in tako preveri učenčevo stopnjo razumevanja.

2.8.3 Strategija PV3P

Strategija ima pet stopenj:

1. Preleti gradivo. Namen te stopnje je, da bralec spozna gradivo.
2. Vprašati se.
3. Prebrati.
4. Pregledati ponovno.
5. Poročati.

Strategija je dobro teoretično utemeljena in se je lahko naučiti, oziroma jo osvojiti. Je ena izmed najbolj široko uporabljenih in priljubljenih strategij učenja, njena učinkovitost pa se kaže v tem, da jo uporabljajo učenci različnih situacijah že več kot pol stoletja.

2.8.4 Paukova strategija.

Znana tudi kot Cornellova metoda. Nastala je kot odgovor na nekatere pomanjkljivosti nastrategijo PV3P.

2.8.5 Metoda recipročnega poučevanja

Sodi med eno najpogosteje uporabljenih strategij za izboljšanje bralnega razumevanja, ker učencem, predvsem tistim, ki imajo težave, lažje pomaga razumeti besedilo. Učenci se s strategijo naučijo širiti spretnosti, ki izboljšajo sposobnosti razumevanja. To so: napovedovanje vsebine, postavljanje vprašanj, pojasnjevanje in povzemanje vsebine. Recipročno poučevanje pomaga učencem pri omogočanju predstave besedila, ki je bistvena pri razumevanju. Uspešno razumevanje je odvisno od sposobnosti bralca. Če zna ločiti bistveno od nebistvenega, povzeti informacijo iz besedila, sklepati, postavljati vprašanja in preverjati razumevanje besedila. Cilj strategije je, da učenci postopno prevzamejo vlogo učitelja. Ob branju različne literature sva se srečale z različnimi pojmi, kot so branje in navade.⁷

---

⁷ Pečjak, S., Gradišar, A. Bralne učne strategije. Ljubljana, Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2012. 309-340.

3 RAZISKOVALNI DEL

Ob tem sva razmišljali, kako bi izvedeli, kakšne so bralne navade učencev na naši šoli. Ob tem sva se odločili za dva načina zbiranja podatkov, in sicer v obliki intervjuja in ankete. Pripravili sva vprašalnike z zelo podrobno razdelanimi odgovori, ker sva želeli izvedeti, kako na bralne navade vpliva domače okolje in šola.

Ugotovili sva, da beremo manj kot smo brali v prvih razredih osnovne šole. Ker sva se tega zavedali, naju je zanimalo, kakšne so navade ostalih učencev naše šole. Zato sva za raziskavo izbrali vse razrede osnovne šole.

Najprej sva v knjižnici poiskali literaturo, ki govori o bralnih navadah, ker je bilo pomembno, da sva se seznanili, kaj je branje, kaj so bralne strategije, kako poteka pouk in proces branja v osnovni šoli.

Sledilo je skupno oblikovanje anketnih vprašalnikov. Ker sami nisva vedno vedeli, katera vprašanja bodo učencem bolj razumljiva, sva se o vprašanjih posvetovali tudi z ostalimi učiteljicami, ki poučujejo slovenščino od 1. do 9. razreda.

Njihove predloge sva upoštevali pri sestavljanju vprašanj, ker sva želeli pridobiti čim več resničnih podatkov, ki bodo odgovorili na vprašanja: kako, kdaj, kaj, zakaj in kje berejo učenci OŠ Mladika.

Ob tem sva pripravili tudi akcijski načrt, v katerem sva si porazdelili naloge in časovne okvirje, do kdaj sva morali kaj narediti. Glede na to, da sva anketirali vse učence OŠ Mladika sva potrebovali tudi urnik, kako bodo učenci reševali spletno anketo.

Ob raziskovanju smo uporabljale metode:

- razgovora/pogovora z učiteljicami,
- priprava in izvajanje intervjuja,
- priprava in izvajanje anket,
- obdelave podatkov v računalniški učilnici,
- fotografiranje,
- zbiranje in analiza zbranih podatkov,
- urejanje naloge v računalniški učilnici
- pisanje raziskovalne naloge.

Slika 2: Reševanje ankete v računalniški učilnici. (Vir: Toplak M., 2013)

Slika 3: Delo v knjižnici. (Vir: Toplak. M., 2013)

Našo šolo obiskuje 353 učencev, ki so razdeljeni v 18 oddelkov.

V raziskavo sva zajeli vse učence, ki so bili na šoli v času intervjujev in anket. To pomeni, da je bilo v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju (v nadaljevanju VIO-ju) intervjuvanih 96 učencev, v drugem VIO-ju je bilo anketiranih 106 učencev in v tretjem VIO-ju 106 učencev. To pomeni, da sva pridobili podatke 308 učencev, ki so bili v času anketiranja v šoli.

Slika 4: Izvajanje ankete v računalniški učilnici (Vir: Toplak M. 2013)

V prvem VIO-ju sva učencem postavili 22 vprašanj, tako da sva dobili zelo podroben pogled v bralne navade teh učencev. Ugotovili sva, da ti otroci zelo radi berejo, kar prikazuje graf slike 7. V primerjavi z grafi drugega in tretjega VIO-ja (sliki 11 in 20), lahko opazimo padec navdušenosti za branje.

V drugem VIO-ju sva postavili 28 vprašanj in tretjem VIO-ju sva učencem postavili 31 vprašanj, ki so bila prav tako izčrpna, a jih vseh nisva vključili v raziskavo. V raziskavi sva se dotaknili tudi bralne značke, spleta, e-knjige, šolske spletne strani, revij, časopisov, najljubših knjig ...

Ugotovili sva, da je večja udeležba bralne značke pri učencih prvega, sledi drugo in tretje VIO, kjer veliko manj učencev pripravljenih sodelovati pri brali znački.

V drugem in tretjem VIO-ju imajo učitelji večji vpliv na bralne navad otrok, kot pri prvem, kjer vplivajo na branje predvsem mame.

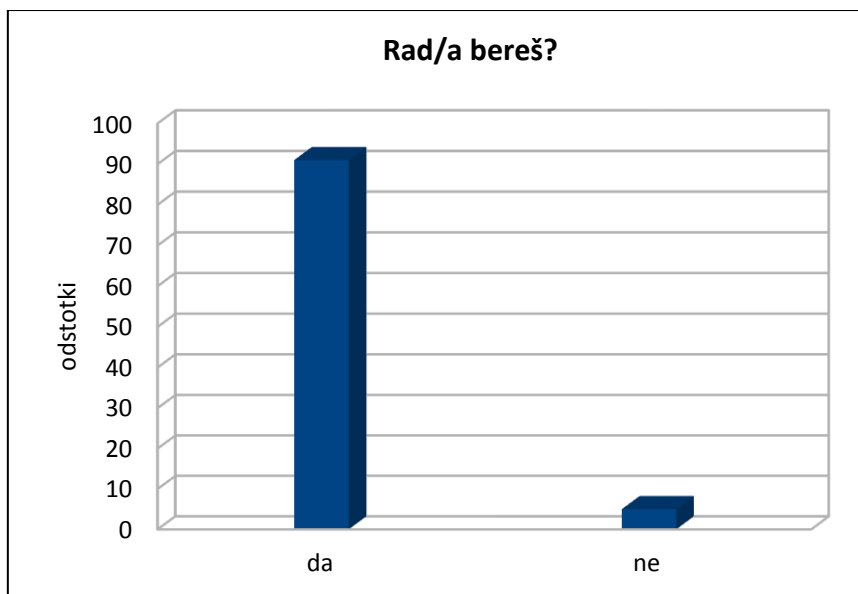

Slika 5: Intervju v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju. (Vir: Plajnšek S., 2013)

Slika 6: Intervju v prvem vzgojnem-izobraževalnem obdobju (Vir: Toplak, M., 2013)

3.1 Intervjuji prvega vzgojno-izobraževalnega obdobja

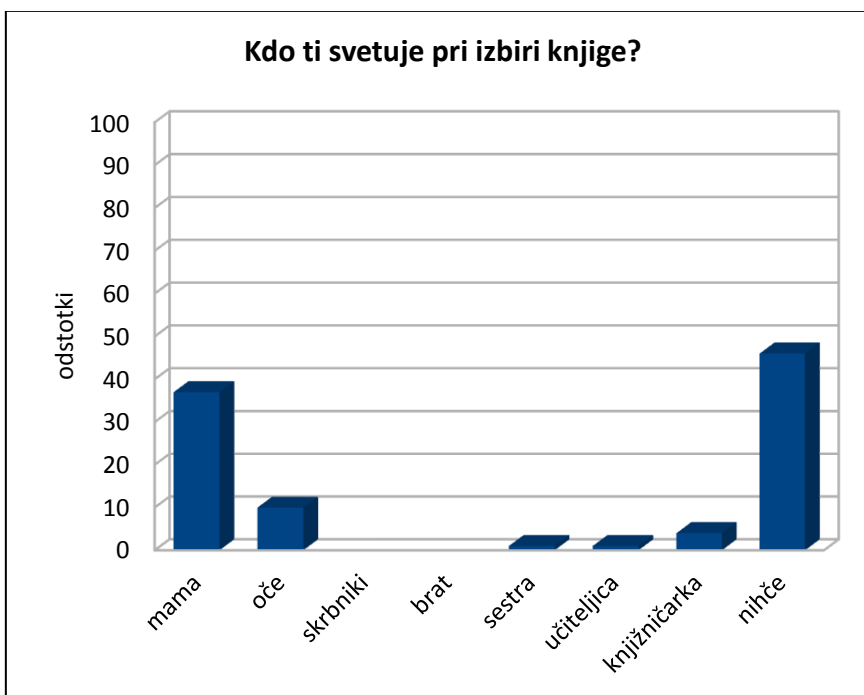
Slika 7

Slika 8

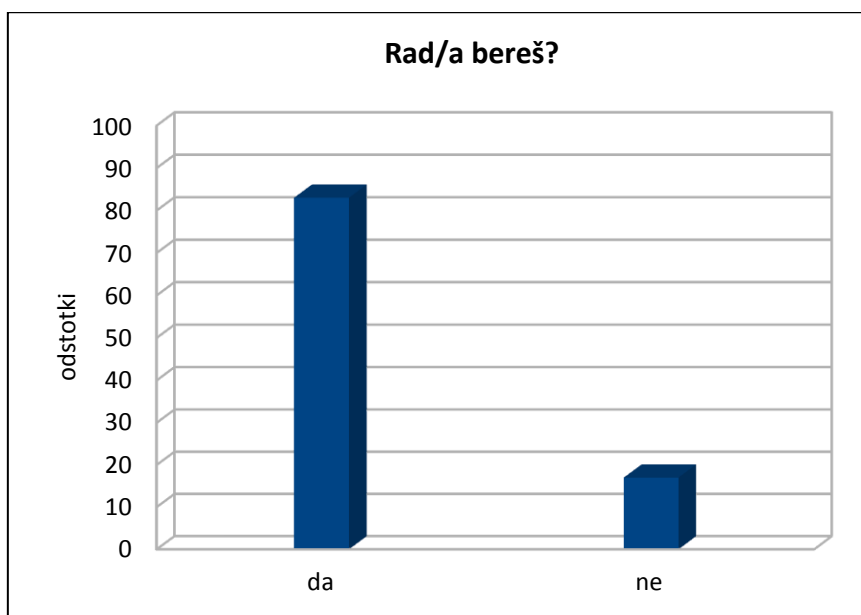

Slika 9

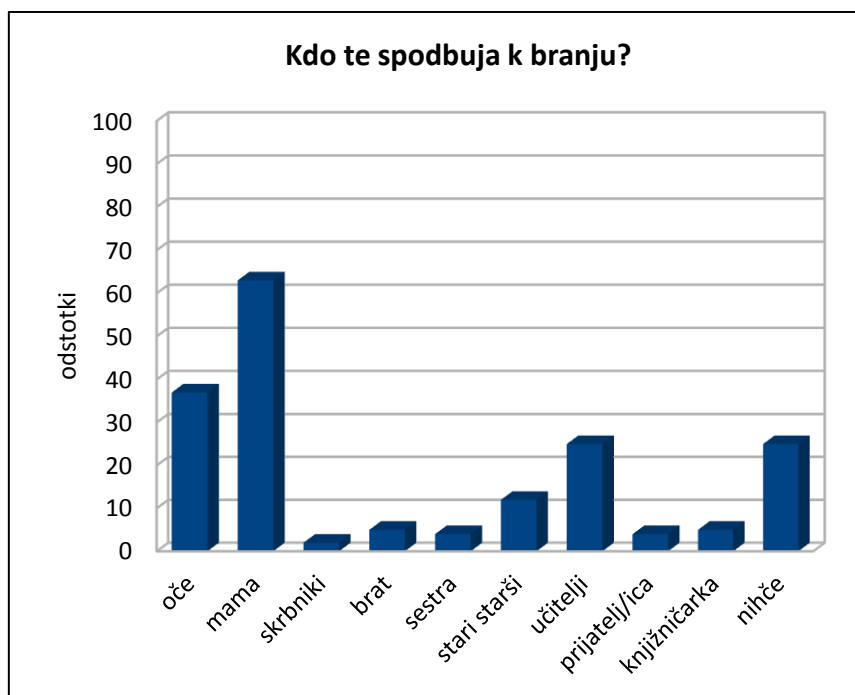

Slika 10

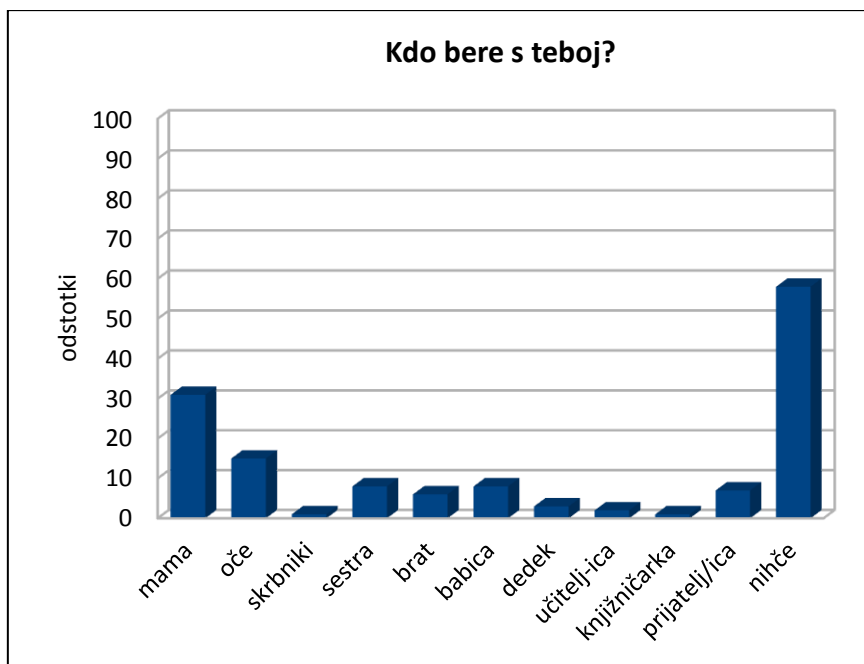
3.2 Analiza drugega vzgojno izobraževalnega obdobja

Slika 11

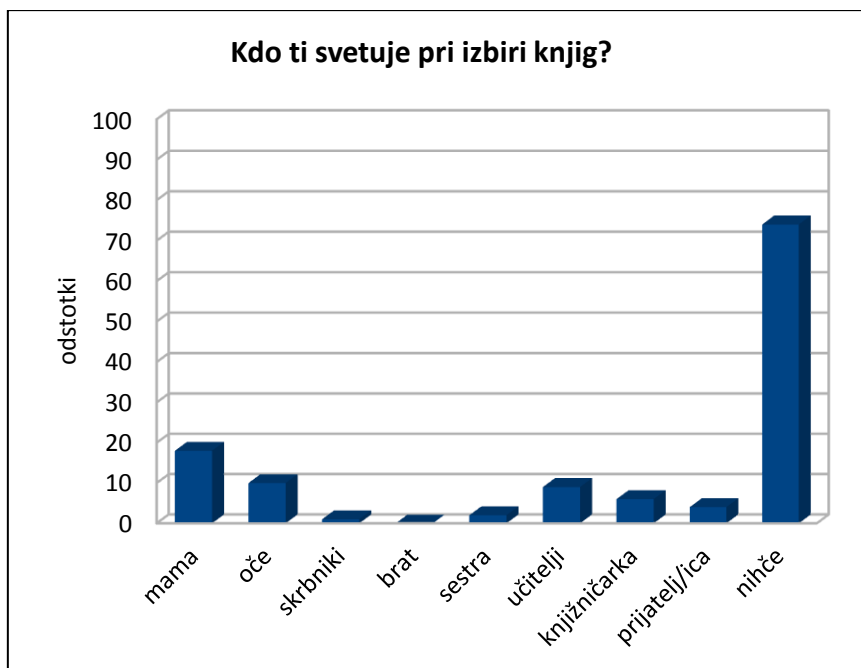
Slika 12

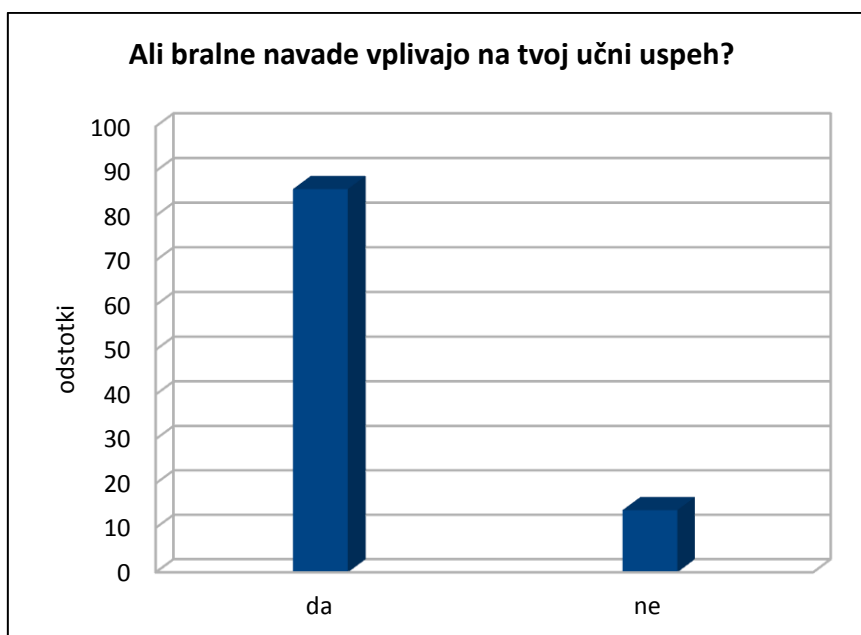
Slika 13

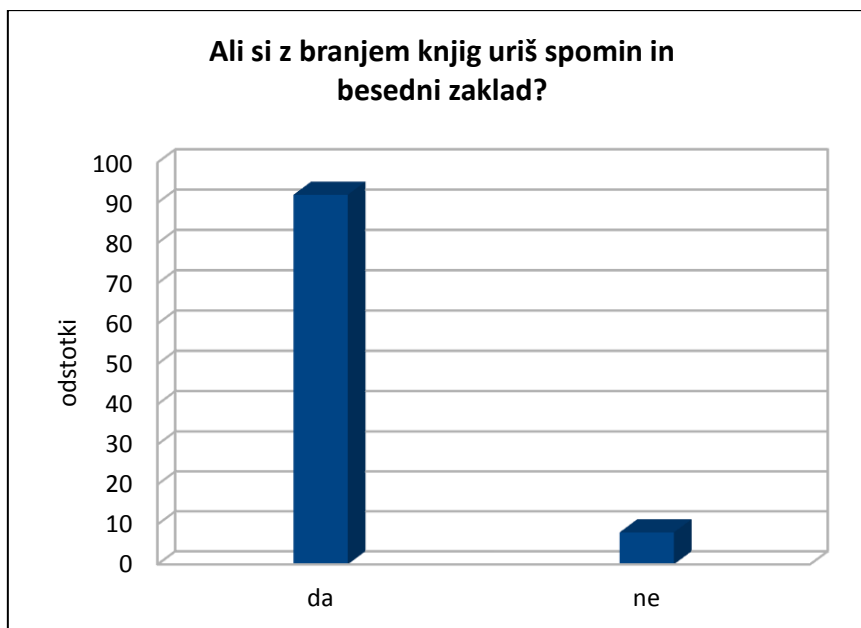
Slika 14

Slika 15

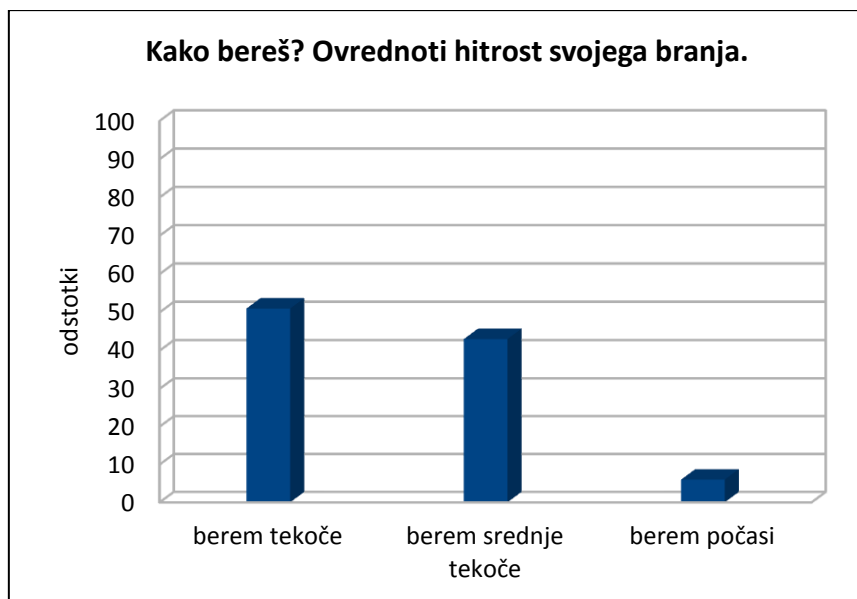
Slika 16

Slika 17

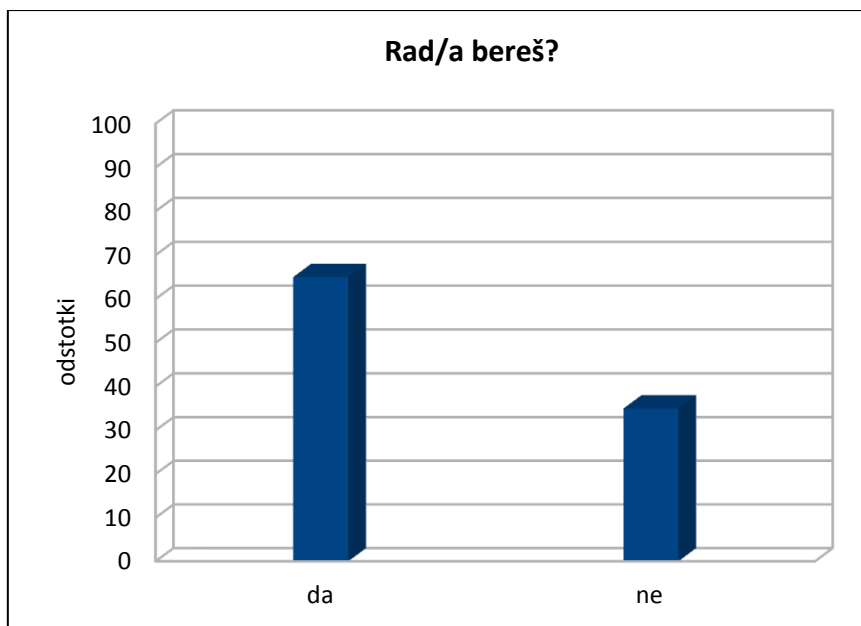
Slika 18

Slika 19

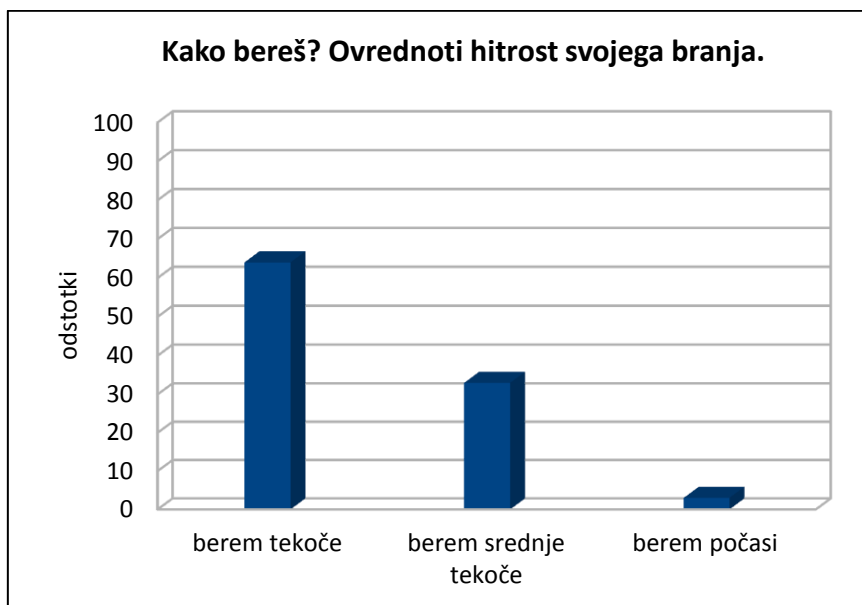
3.3 Analiza tretjega vzgojno izobraževalnega obdobja

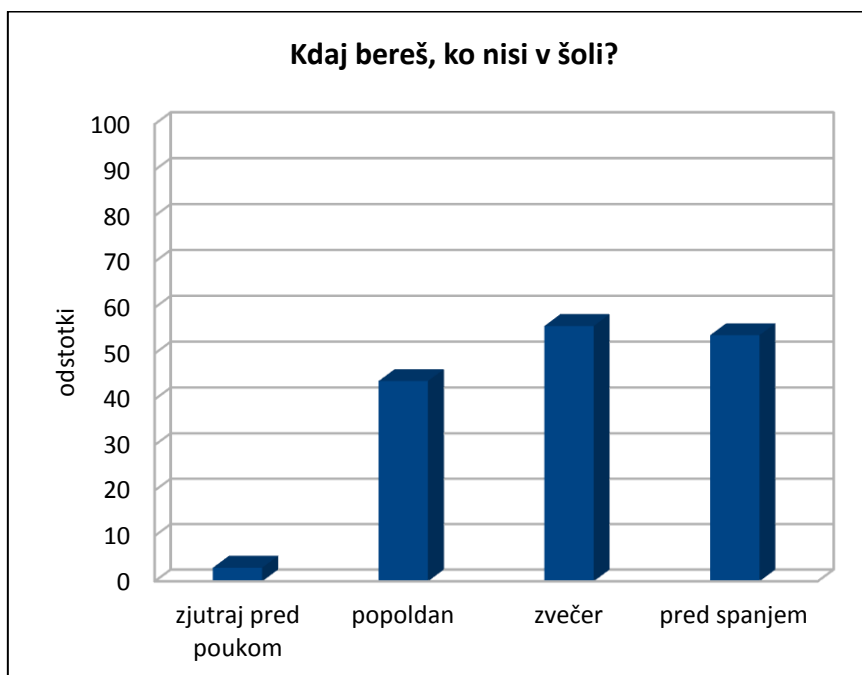
Slika 20

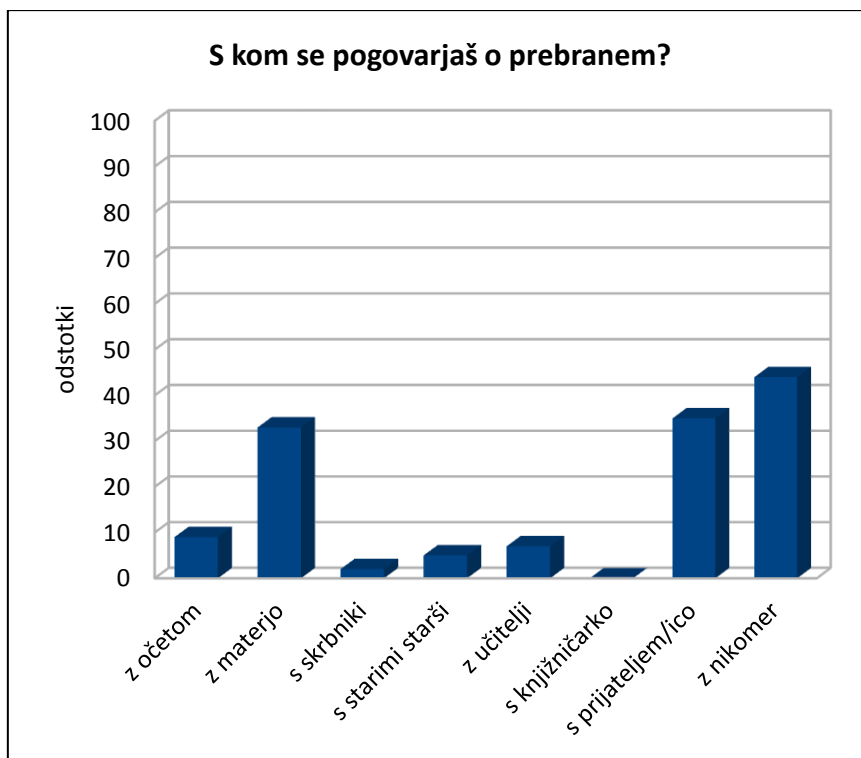
Slika 21

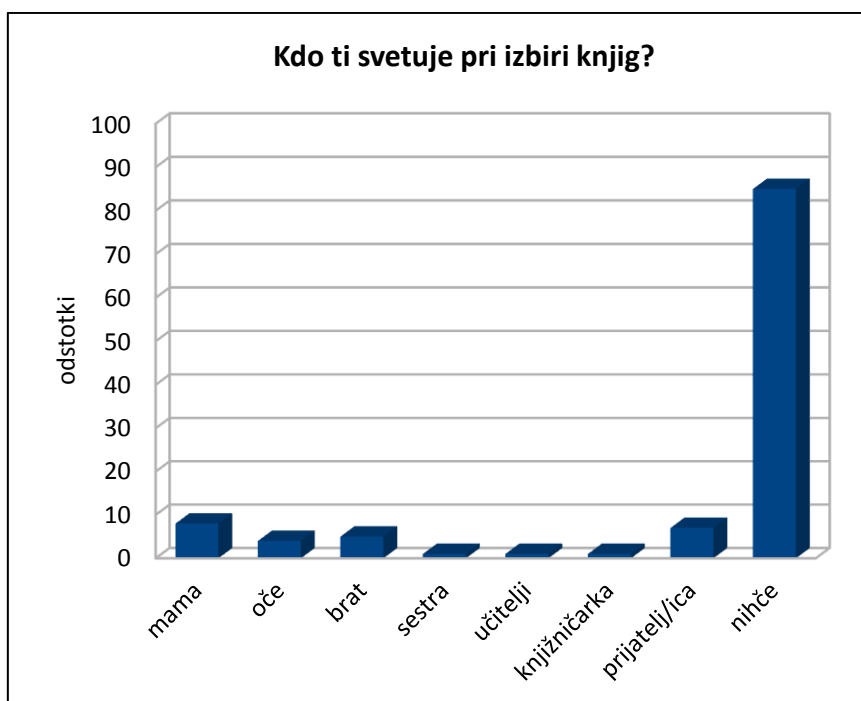
Slika 22

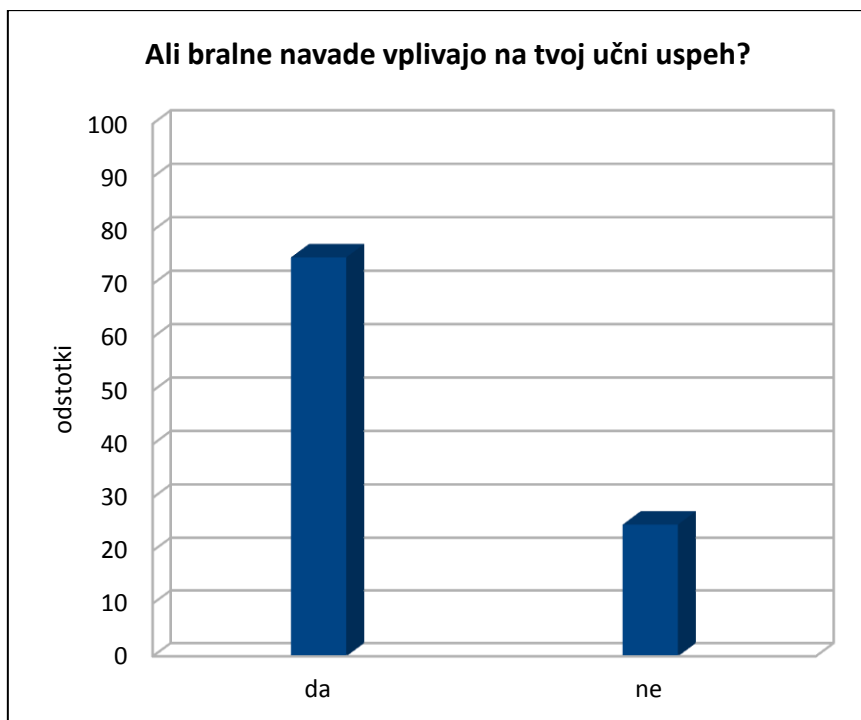
Slika 23

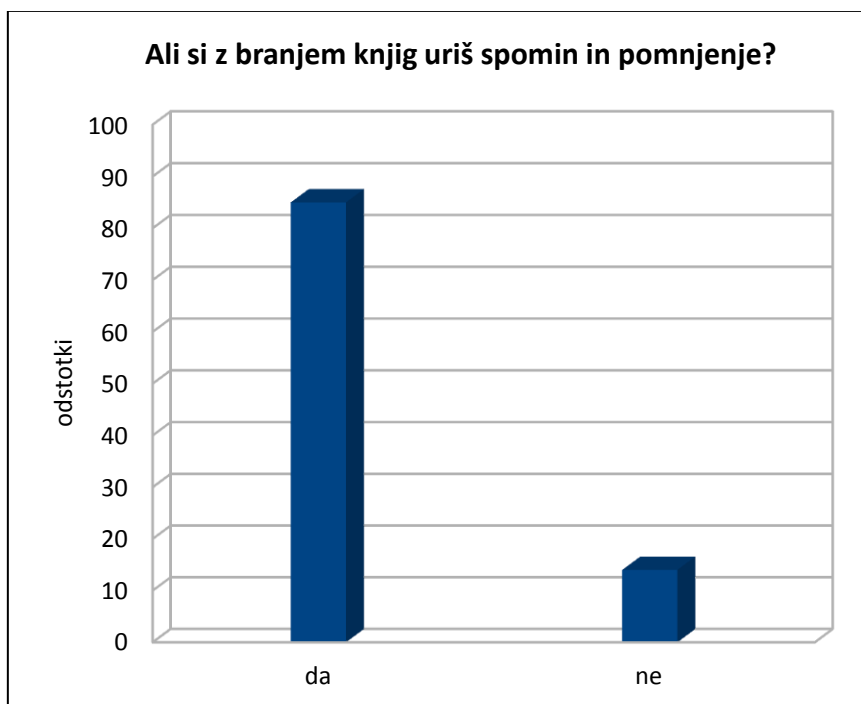
Slika 24

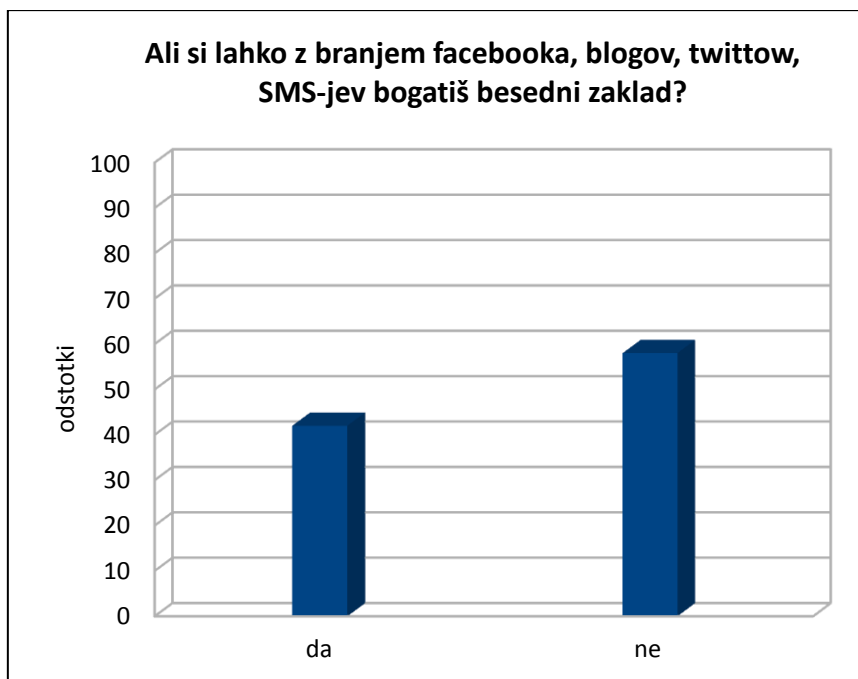
Slika 25

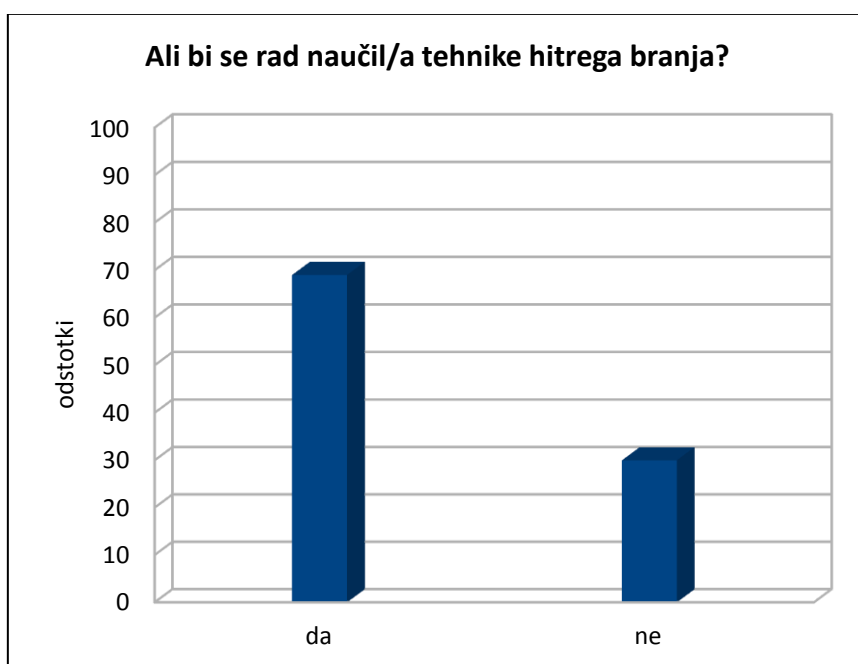
Slika 26

Slika 27

Slika 28

Slika 29

4 RAZPRAVA

Ob vprašaju, če radi berejo, sva zasledili, da večina učencev rada bere. Navdušenost za branje pa se znižuje v ostalih dveh VIO-jih. Najnižje je v tretjem VIO-ju.

Medtem pa ob anketiranju zasledimo, da je branje manj priljubljeno pri ostalih, ki »prostovoljno« berejo nekajkrat na teden ali celo na mesec. Zanimive so ugotovitve v prvem VIO-ju, kjer ugotavljava, da so predvsem mame tiste, ki spodbujajo, da njihovi otroci berejo knjige, sledijo jim očetje. Opazili sva, da so učiteljice komajda omenjene in da je tukaj še veliko možnosti, s katerimi lahko na naši šoli izboljšamo bralne navade.

Ugotovili sva, da učenci tega obdobja najpogosteje berejo pred spanjem, kar se pa v ostalih dveh VIO-jih porazgubi, ker je anketa pokazala, da učenci berejo raje v popoldanskem času. S temi podatki lahko ovržemo postavljeno hipotezo, da učenci berejo le v večernih urah.

Ob hipotezi, da bralne navade vplivajo na uspeh učencev, sva ugotovili, da učenci niso enotni pri tem odgovoru, ker jih je kar nekaj odgovorilo z ne.

To pomeni, da se učenci ne zavedajo, kako pomembno je branje za uspeh. Ob tem so bili učenci v tretjem VIO-ju manj kritični o pomenu bralnih navad kot učenci drugega VIO-ja. Iz tega lahko sklepamo, da je branje na šoli na točki, kjer bi zaradi prihodnosti učencev in njihove funkcionalne pismenosti morali to izboljšati in to tako, da bi učence naučili različnih tehnik branja. Pomembno je, da bi v prihodnje vadili še več, kot to že počnemo.

Posebej bi morali te informacije posredovati učencem tretjega VIO-ja, ki se ne zavedajo prihodnosti njihovega izobraževanja, še bolj pa dolgoročnih posledic, ker bodo tudi sami morda nekoč postali starši.

Na hipotezo, da si z branjem uriš spomin in besedni zaklad, sva prav tako dobili odgovore, ki so pokazali, da se s tem ne strinjajo vsi učenci. To pomeni ponovno, da se učenci ne zavedajo vrednosti branja kot nujno potrebne spretnosti, s katero dosegamo želene cilje.

Pomislili sva, da bi učenci morali biti bolj kritični do svojega dela v šoli, s čimer je povezano tudi branje.

Na šoli pa imamo tudi prave »knjižne molje«, ki so dejansko notranje motivirani bralci, saj berejo z veseljem in navdušenjem. Njihovi šolski rezultati so v povprečju zelo dobri, saj z bralnimi navadami postajajo tudi odgovornejši in potrpežljivejši na poti do lastnih ciljev kot ostala šolska populacija, ki želi vse doseči zelo hitro in brez naporov.

Kljub temu pa se učenci ne zavedajo, da jih branje spremlja na vsakem koraku. To velja predvsem za tiste, ki preživijo cele dneve pred računalnikom ali televizijo in so prisiljeni prebirati navodila, besedila reklam, računalniških igrice, ali podnapise telenovel, a je vse to premalo, da bi imeli pozitiven odnos do branja.

Dejstvo je, da so se navadili brati krajša besedila, ki vsebujejo kratke besede, stavke in besede z nekaj črkami. Ob tem pa ne razmišljajo o prebranem in o globljih sporočilih potrošniške družbe, ki želi zgolj potrošnike. Prav zato pa je pomembno, še posebej za mlajše učence, da se o prebranem z nekom pogovorijo, da razvijajo kritično mišljenje do prebranega, kar pomeni, da imamo na tem področju še veliko dela, da bomo izboljšali sliko o bralnih navadah učencev naše šole.

Iz anket je razvidno, da pogosto v domačem okolju ali v šoli ni osebe, s katero bi se lahko učenci kritično pogovarjali o prebranih besedilih, ki niso del učne snovi. To velja predvsem za tretje VIO.

Zaskrbljujoče pa je dejstvo, da učenci tretjega VIO-ja menijo, da si s pomočjo socialnih omrežij (facebooka, blogov, twitov in SMS-jev) bogatijo besedni zaklad. To pomeni, da se učenci ne zavedajo več, kaj je zborni knjižni jezik in kakšen je pomen uporabe le-tega v vsakdanji komunikaciji, za katero ni nujno, da poteka samo v razredu pri pouku slovenščine.

Pri učencih prvega VIO-ja je še posebej pomembna podpora staršev in šole. Pomanjkanje te podpore pri starejših učencih je vzrok, da učenci ne berejo toliko, kot so pred nekaj leti, kar pa bi z določeno motivacijo v domačem okolju in šoli lahko spremenili.

5 ZAKLJUČEK

Ob dobljenih rezultatih sva prišli do sledečih zaključkov:

da učenci premalo berejo,

šola bistveno delno vpliva na bralne navade učencev,

imamo pa možnosti, da bralne navade izboljšamo.

Mislimo, da je za to glavni vzrok pomanjkanje spodbude socialnega okolja.

Naslednji zaključki se nanašajo na prvo vzgojno-izobraževalno obdobje. Večina otrok tega obdobja rada bere.

Zaskrbljujoč podatek, ki sva ga pridobili z anketiranjem, pa je bil, da učenci v prvem VIO-ju niso navedli učiteljic, ki bi jih spodbujale k branje. Iz tega lahko sklepamo, da jih učiteljice premalo spodbujajo k branju, temveč je branje otrok odvisno predvsem od spodbude staršev. Možno je tudi, da so učenci bolj usmerjeni k staršem, v našem primeru mamam. Ključnega pomena so predvsem matere, ki so nosilke bralnih navad svojih otrok. Mame so večinoma tiste, ki spremljajo branje svojih otrok, se z njimi pogovarjajo o prebranem, jim svetujejo pri izbiri knjig (čeprav jih veliko samo izbira knjige). Večina otrok ni, kot sva predvidevali, seznanjenih z e-knjigami.

Zadovoljivo pa je to, da so se otroci voljni naučiti tehnik branja, kljub temu da nekateri izmed njih berejo zelo dobro.

Prav tako sva ugotovili, da se večina otrok ne spominja zgodb, ki so jim jih brale vzgojiteljice v vrtcu, kar se navezuje na njihov spomin.

Positivno presenečene sva bili nad tem, da jih večina tekmuje za bralno značko. Presenetilo naju je tudi, da jih večina ne obiskuje šolske knjižnice, pa tudi kadar jo, se to zgodi le enkrat na teden. Posebej zanimiv je podatek, da veliko učencev ne obiskuje mladinskega oddelka Knjižnice Ivana Potrča.

Tudi otroci drugega vzgojno-izobraževalnega obdobja radi berejo, vendar že malo manj. Tudi pri teh otrocih so ključnega pomena za njihove bralne navade matere, kjer pa se pozna, da so že manj prisotne ob njihovem branju, ker so dovolj veliki, da berejo bolj samostojno.

Zanimiv se nama je zdel podatek, da otroci tega obdobja najraje berejo zgodbe v sliki in besedi in tudi v stripih, kar se je v anketi pokazalo tudi v tretjem obdobju. Večina otrok bere sama brez pomoči staršev, manjšini pa pomagajo matere.

Dejstvo je, da ima tukaj šola še veliko možnosti, da s pomočjo različnih strategij, metod, nalog ... doseže boljše rezultate na ravni bralnih navad.

Predvsem pa bi morali razvijati kritični odnos lastne odgovornosti do šolskega dela, tukaj misliva predvsem na spretnosti branja in poglobljenega razumevanja besedil, ki so pogosto tudi zahtevnejša in jih pri pouku ne beremo.

Še bolj zahtevna naloga pa je, kako smo lahko mi, učenci, kritični do posameznega besedila, kjer bi morali uporabiti svoje znanje in vedenje o prebranem, pa ne znamo.

To bi pa lahko izboljšali z dobrimi bralnimi navadami, kjer bi nujno morali vključiti ljudi, ki bi se o prebranem pogovarjali z nami. Tukaj pa imamo še veliko za postoriti, tako domače okolje in šola kot vzgojno-izobraževalna institucija, tako mi, kot njeni uporabniki, ki se premalo zavedamo lastne odgovornosti do sebe.

Lepo bi bilo, da bi se učenci zavedali lepote brane in pisane besede, ker bi s tem krepili narodno zavest:

kdo smo,

od kod prihajamo

in kam gremo.

6 VIRI IN LITERATURA

Bralna pismenost: osnovnošolci bi morali brati staršem. Dostop: <http://www.delo.si/novice/slovenija/bralna-pismenost-osnovnosolci-bi-morali-brati-starsem.html> (10.3.2013).

Do konca prvega triletja naj bi učenci usvojili tehnike branja in branje z razumevanjem. Dostop: <http://ms.sta.si/2012/09/do-konca-prvega-triletja-naj-bi-ucenci-usvojili-tehnike-branja-in-branje-z-razumevanjem/> (10.3.2013).

Pečjak, S., Gradišar, A. Bralne učne strategije. Ljubljana. Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2012. 309-340.

Poučevanje branja v Evropi: okoliščine, politike prakse, Ministrstvo za šolstvo in šport, Ljubljana 2011 (116-121, 125-129).

Republika Slovenija: Varuh človekovih pravi: Deklaracija o človekovih pravicah. Ljubljana. Dostop: <http://www.varuh-rs.si/index.php?id=102> (13. 2. 2013).

Slovar slovenskega knjižnega jezika.

Dostop: http://bos.zrc-sazu.si/cgi/a03.exe?name=sskj_testa&expression=branje&hs=1 (14.3.2013).

http://bos.zrc-sazu.si/cgi/a03.exe?name=sskj_testa&expression=navada&hs=1 (14. 2. 2013).

Ščuka, Vilijem. Šolar na poti do sebe. Didakta, Radovljica, 2007. (75-154).

Z branjem v življenje. Mladi za napredek Maribora 2012.

Dostop: http://www.zpm-mb.si/attachments/sl/942/OS_Slovenski_jezik_Z_branjem_v_zivljenje.pdf (10. 3. 2013).

7 PRILOGE

Ankete

Zložanka

Nasveti za vsakdanje bralne navade učencev OŠ Mladika

Jaz sem jaz in ti si ti.
jaz počnem svoje in ti svoje.
Nisem na svetu zato,
da bi živel po tvojih pričakovanjih,
in ti ne, da bi živel po mojih.
Če nanese, da se srečava, bo morda lepo,
če ne – kaj se pač more.

Fritz Perls

- 1. Beri vsak dan.**
- 2. Beri to, kar te veseli.**
- 3. Misli, o čem bereš.**
- 4. Spomni se prebranega.**
- 5. Razmisli, kakšen je namen tvojega branja.**
- 6. Kakšne občutke imaš ob svojem branju?**
- 7. Beri glasno, jasno in razločno.**
- 8. Pet minut beri glasno in se dobro poslušaj.**
- 9. Svoje misli in pozornost usmeri v sporočilo besedila.**
- 10. Prebrano poveži s svojim znanjem.**
- 11. Z nekom se pogovori o prebranem.**
- 12. Postavi si vprašanja o prebranem.**
- 13. V šoli vadi branje v parih.**

Anketa za prvo vzgojno-izobraževalno obdobje

Raziskovalna naloga: Bralna pismenost učencev OŠ Mladika

1. Kateri razred obiskuješ?

1. – 3. r.

2. Katerega spola si?

- a) moški
- b) ženski

3. Rad-a bereš?

- a) da
- b) ne

4. Kdo te spodbuja k branju?

- a) mama
- b) oče
- c) skrbniki
- d) brat
- e) sestra
- f) stari starši
- g) učitelji
- h) prijatelj/ica

5. Ali že znaš brati?

- a) da
- b) ne

6. Kaj rad-a bereš?

- a) zgodbe o živalih
- b) slikanice
- c) pesniške zbirke
- d) pravljice
- e) stripe
- f) zgodbe o prijateljih
- g) ljubezenske zgodbe
- h) pustolovske zgodbe
- i) znanstveno-fantastične zgodbe

7. Kdo bere s teboj?

- a) mama
- b) oče
- c) skrbniki
- d) sestra
- e) brat
- f) babica
- g) dedek
- h) učitelj-ica
- i) prijatelj/ica
- j) nihče

- 8. Katere otroške revije bereš?**
- a) Ciciban
  - b) Dino
  - c) Cicido
  - d) Moj planet
  - e) stripe
- 9. Imaš doma svoj kotichek za branje?**
- a) da
  - b) ne
- 10. Imate v razredu bralni kotichek?**
- a) da
  - b) ne
- 11. Kako pogosto bereš v razrednem bralnem koticheku?**
- a) vsak dan
  - b) enkrat na teden
  - c) enkrat na mesec
  - d) nikoli
- 12. Kako pogosto bereš doma?**
- a) vsak dan
  - b) vsak drugi dan
  - c) enkrat na teden
  - d) enkrat na mesec
  - e) nikoli
- 13. Tekmuješ za bralno značko?**
- a) da
  - b) ne
- 14. Kdaj bereš, ko nisi v šoli?**
- a) zjutraj, pred poukom
  - b) popoldan
  - c) zvečer
  - d) pred spanjem
- 15. S kom se pogovarjaš o prebranem?**
- a) z očetom
  - b) z mamo
  - c) s skrbniki
  - d) s starimi starši
  - e) s prijateljem/ico
  - f) z učiteljico
  - g) knjižničarko
  - h) Kdo ti svetuje pri izbiri knjig-e?
  - i) mama
  - j) oče
  - k) skrbniki
  - l) brat
  - m) sestra
  - n) učiteljica
  - o) knjižničarka
  - p) nihče

16. Poznaš e- knjige?

- a) da
- b) ne

17. Obiskuješ šolsko knjižnico?

- a) da
- b) ne

18. Kako pogosto jo obiskuješ?

- a) vsak dan
- b) enkrat na teden
- c) enkrat na mesec
- d) nikoli

19. Obiskuješ mladinski oddelek Knjižnice Ivana Potrča?

- a) enkrat na teden
- b) enkrat na mesec
- c) nikoli

20. Kako se imenuje-jo tvoja najljubša knjiga-e?

21. Se spomniš naslova svoje najljubše slikanice, preden si prišel/a v šolo? Poimenuj ga.

Anketa za drugo vzgojno-izobraževalno obdobje

1. Kateri razred obiskuješ?

4. – 6. r.

2. Označi spol.

- a) moški
- b) ženski

3. Rad/a bereš?

- a) da
- b) ne

4. Kdo te spodbuja k branju?

- a) mama
- b) oče
- c) skrbniki
- d) brat
- e) sestra
- f) stari starši
- g) učitelji
- h) prijatelj/ica
- i) knjižničarka
- j) nihče

5. Kaj rad-a bereš?

- a) slikanice
- b) pesniške zbirke
- c) pravljice
- d) znanstveno-fantastične zgodbe
- e) o živalih
- f) o današnjem svetu
- g) pustolovske romane
- h) ljubezenske zgodbe
- i) zgodbe o prijateljih
- j) stripe

6. Kdo bere s teboj?

- a) mama
- b) oče
- c) skrbniki
- d) sestra
- e) brat
- f) babica
- g) dedek
- h) učitelj-ica
- i) knjižničarka
- j) prijatelj/ica
- k) nihče

7. Katere revije in časopise prebiraš?

- a) Pil
- b) Plus
- c) National Geographic Junior
- d) Moj planet
- e) Bravo
- f) stripe
- g) Delo
- h) Večer
- i) Dnevnik
- j) Tednik
- k) Ptujčan

8. Imaš doma svoj kotiček za branje?

- a) da
- b) ne

9. Imate v razredu bralni kotiček?

- a) da
- b) ne

10. Kako pogosto bereš doma?

- a) vsak dan
- b) vsak drugi dan
- c) enkrat na teden
- d) enkrat na mesec
- e) nikoli

11. Tekmuješ za bralno značko?

- a) da
- b) ne

12. Kdaj bereš, ko nisi v šoli?

- a) zjutraj, pred poukom
- b) popoldan
- c) zvečer
- d) pred spanjem

13. S kom se pogovarjaš o prebranem?

- a) z mamo
- b) z očetom
- c) s skrbniki
- d) s starimi starši
- e) z učitelji
- f) s knjižničarko
- g) s prijateljem/ico
- h) z nikomer

14. Bereš e-knjige?

- a) da
- b) ne

15. Kdo ti svetuje pri izbiri knjig-e?

- a) mama
- b) oče
- c) skrbniki
- d) brat
- e) sestra
- f) učitelji
- g) knjižničarka
- h) prijatelj/ica
- i) nihče

16. Obiskuješ šolsko knjižnico?

- a) da
- b) ne

17. Kako pogosto jo obiskuješ?

- a) vsak dan
- b) enkrat na teden
- c) enkrat na mesec
- d) nikoli

18. Obiskuješ mladinski oddelek Knjižnice Ivana Potrča?

- a) enkrat na teden
- b) enkrat na mesec
- c) nikoli

19. Kako redno bereš besedila na spletni strani šole?

- a) vsak dan
- b) nekajkrat na teden
- c) nekajkrat na mesec
- d) skoraj nikoli

20. Ali uporabljaš spletne strani za domače naloge in drugo šolsko delo?

- a) da
- b) ne

21. Ali bralne navade vplivajo na tvoj učni uspeh?

- a) Da. Pojasni! _____
- b) Ne. Pojasni! _____

22. Poznaš tehnike branja?

- a) da
- b) ne

23. A si z branjem knjig uriš spomin in besedni zaklad?

- a) Da. Pojasni! _____
- b) Ne. Pojasni! _____

24. Bereš knjige, revije in časopise v tujem jeziku, ki niso predvidene za šolsko branje?

- a) da
- b) ne

25. Koliko časa dnevno porabiš za branje knjig, revij in časopisov? (K temu ne šteje učenja.)

- a) do 30 minut
- b) do ene ure
- c) dve uri in več

26. A si lahko z branjem facebooka, blogov, twittov in sms-jev bogatiš besedni zaklad?

- a) Da. Pojasni!
- b) Ne. Pojasni!

27. Kako bereš? Ovrednoti hitrost svojega branja.

- a) Berem tekoče.
- b) Berem srednje tekoče.
- c) Berem počasi.

28. A bi se rada naučila tehnike hitrega branja?

- a) da
- b) ne

Anketa za tretje vzgojno-izobraževalno obdobje

1. Kateri razred obiskuješ?

7. – 9. r.

2. Določi spol.

- a) moški
- b) ženski

3. Rad/a bereš?

- a) da
- b) ne

4. Kdo te spodbuja k branju?

- a) mama
- b) oče
- c) skrbniki
- d) brat
- e) sestra
- f) stari starši
- g) učitelji
- h) prijatelj/ica
- i) nihče

5. Kako pogosto bereš (pa ne učne snovi)?

- a) vsak dan
- b) nekajkrat na teden
- c) nekajkrat na mesec
- d) skoraj nikoli

6. Katere knjige najpogosteje bereš?

- a) knjige domačega branja
- b) znanstveno fantastiko
- c) zgodovinske romane
- d) mladinske romane
- e) ljubezenske romane
- f) pustolovske romane
- g) pesniške zbirke
- h) stripe

7. Dela katerih avtorjev rad/a prebiraš? Naštej avtorje in naslove njihovih del.

8. Katere revije in časopise rada/a bereš?

- a) Plus
- b) Bravo
- c) Smrklja
- d) National Geographic
- e) Gea
- f) Nobenih.
- g) Delo
- h) Večer
- i) Dnevnik
- j) Tednik
- k) Ptujčan

- 9. Kako bereš? Ovrednoti hitrost svojega branja.**
- a) tekoče
  - b) srednje tekoče
  - c) počasi
- 10. Kje bereš, ko nisi v šoli?**
- a) V dnevni sobi
  - b) V svoji sobi
  - c) V knjižnici
  - d) Drugje: _____
- 11. Kako pogosto si pri učenju določenega predmeta pomagaš z branjem snovi iz učbenika?**
- a) vsak dan
  - b) nekajkrat na teden
  - c) nekajkrat na mesec
  - d) skoraj nikoli
- 12. Tekmuješ za bralno značko?**
- a) da
  - b) ne
  - c) Če ne, zakaj? Pojasni: _____
- 13. Kdaj bereš, ko nisi v šoli?**
- a) zjutraj, pred poukom
  - b) popoldan
  - c) zvečer
  - d) pred spanjem
- 14. S kom se pogovarjaš o prebranem?**
- a) z očetom
  - b) z materjo
  - c) s skrbniki
  - d) s starimi starši
  - e) z učitelji
  - f) sknjižničarko
  - g) s prijateljem/ico
  - h) z nikomer
- 15. Bereš e- knjige?**
- a) da
  - b) ne
- 16. Kako se imenuje-jo tvoja najljubša e-knjiga?**
- 17. Kdo ti svetuje pri izbiri e-knjig?**
- a) mama
  - b) oče
  - c) brat
  - d) sestra
  - e) učitelji
  - f) knjižničarka
  - g) prijatelj/ica
  - h) nihče
- 18. Obiskuješ šolsko knjižnico?**
- a) da
  - b) ne

- 19. Kako pogosto jo obiskuješ?**
- a) vsak dan
  - b) enkrat na teden
  - c) enkrat na mesec
  - d) nikoli
- 20. Kako redno obiskuješ Knjižnico Ivana Potrča?**
- a) enkrat na teden
  - b) enkrat na mesec
  - c) nekajkrat na leto
  - d) nikoli
- 21. Kateri oddelek obiskuješ v knjižnici Ivana Potrča?**
- a) mladinski oddelek
  - b) študijski oddelek
  - c) oba
- 22. Kako redno obiskuješ spletno stran šole?**
- a) vsak dan
  - b) nekajkrat na teden
  - c) nekajkrat na mesec
  - d) skoraj nikoli
- 23. Ali uporabljaš spletne strani za šolske naloge in ostala šolska dela?**
- a) da
  - b) ne
- 24. Če si obkrožil/a da, naštej katere?**
- 25. A bralne navade vplivajo na tvoj učni uspeh?**
- a) Da. Pojasni! _____
  - b) Ne. Pojasni! _____
- 26. Poznaš tehnike branja?**
- a) da
  - b) ne
- 27. A si z branjem knjig uriš spomin in pomnjenje?**
- a) Da. Pojasni! _____
  - b) Ne. Pojasni! _____
- 28. Bereš knjige, revije in časopise v tujem jeziku, ki niso predvidene za šolsko branje?**
- a) da
  - b) ne
- 29. Koliko časa dnevno porabiš za branje knjig, revij in časopisov? (K temu ne šteje učenje.)**
- a) do 30 minut
  - b) do ene ure
  - c) dve uri in več
- 30. A si lahko z branjem facebooka, blogov, twittov in sms-jev bogatiš besedni zaklad?**
- a) Da. Pojasni!
  - b) Ne. Pojasni!
- 31. A bi se rada naučila tehnike hitrega branja?**
- a) da
  - b) ne